

Cuvant inainte

Ne-am dorit schimbarea continutului si formei **Raportului de Observare** atat la cererea observatorilor pentru ca actualul raport avea lacune pe care le-au intalnit de-a lungul timpului dar si datorita faptului ca nu mai corespundea cu actualele cerinte ale voleiului modern in care activitatea de arbitraj si evaluarea acesteia nu mai pot fi modelate prin folosirea matematicii elementare. Acum atat arbitrajul cat si evaluarea lui se apropie de arta. Simpla aplicare a regulamentului, desi este o conditie necesara, nu mai poate asigura calitatea unui arbitraj foarte bun. Cerinta imperioasa a FIVB de a tine cat mai mult mingea in zbor ("keep the ball flying"), pentru deliciul publicului, face ca activitatea arbitrilor sa fie mult mai complexa decat aplicarea ad litteram a regulamentului. Daca acest lucru i se cere arbitrilor atunci este clar ca si evaluatorului arbitrajului (observatorului) i se solicita sa ridice stacheta si sa nu mai aprecieze un arbitraj ca acum 10 ani: doua duble=-0.3-0.3=-0.6, trei "zone"=-0,3-0.3-0.3=-0.9, o patrundere in terenul advers=-0.3 =>total= -1.8 deci 10-1.8=nota 8.2 la un meci de 5 seturi care a durat 2 ore si jumătate si a fost vazut de 2000 spectatori (la Craiova de exemplu) care ovationeaza in picioare victoria echipei lor iar invinsii le strang mana invingatorilor. Este adevarat ca se poate si reversul, adica huiduieli si proteste justificate fata de greselile oficialilor la un meci de 3-0 cu arbitri de nota 9.3-ca asa iese din calcule.

Pe de alta parte practica a demonstrat ca multi Observatori care stiu si simt jocul de volei nu adunau chiar toate greselile punctuale comise de un arbitru si evitau sa mai scrie unele dintre ele pentru a nu scadea artificial nota. Altii, datorita faptului ca meciul era prea dezechilibrat si arbitrii nu aveau unde sa greseasca, inventau greseli considerand ca nota 10 (perfectiunea) este nemeritata la un astfel de meci. Si unii si ceilalti aveau dreptate pentru ca Raportul de Observare pe care il completau nu corespundea cu evaluarea reala a unui arbitraj. O alta lacuna a vechiului Raport de Observare era aceea ca nu toate greselile comise de un arbitru aveau cuantificare aritmetica adica pur si simplu nu erau evaluate, nu existau in raport.

De aceea ne-am gandit la un raport care sa nu mai evalueze arbitrajul cantitativ ci calitativ. Observatorul trebuie sa aprecieze la un arbitru daca stapaneste tehnica de arbitraj, daca simte jocul, daca permite sau nu comportari nesportive, etc.

Ne dorim ca acest raport de observare sa ne ajute sa constatam nivelul la care a ajuns arbitrajul si sa-l corectam acolo unde este necesar. Ne dorim ca acest raport de observare sa fie un instrument de lucru si o oglinda a arbitrajului permitand observatorilor o evaluare corecta si uniforma indiferent ca ei au fost antrenori, sportivi sau arbitri.

MODALITATEA DE COMPLETARE A RAPORTULUI DE OBSERVARE

La inceputul meciului se vor completa casutele de la pagina 1:

-data, localitate, numele salii, numar joc;

-divizie, unde A1 si A2 sunt diviziile, CR-Cupa Romaniei, J-Juniori, C-Cadeti, S-Sperante

-categorie, masculin/feminin

-faza de desfasurare, tur/retur/ playoff/ playout/ turneu.... Se va trece tipul turneului: semifinal, final, de promovare sau numarul lui, in functie de caz

- numele echipelor
- nume, prenume, categoria si judet arbitri
- nume, prenume si semnatura observator
- nume, prenume arbitri auxiliari

In timpul meciului se recomanda ca:

- observatorul sa noteze greselile si lucrurile bune facute de arbitri in rubrica "**Insemnari in timpul meciului**"; in cazul unor insemnari mai lungi recomandam folosirea de foi suplimentare.
- observatorul va folosi aceste insemnari pentru a completa raportul, pentru a acorda **notele** si pentru a justifica de ce a ales una din optiunile rubricii "**Influenta arbitrajului asupra meciului**" dupa terminarea jocului;
- la sfarsitul fiecarui set se inscriu scorul si durata acestuia, urmand ca la final sa se faca centralizarea acestora.

La sfarsitul meciului observatorul stabileste sau calculeaza:

- Gradul de disputare** a jocului. Se alege una din urmatoarele optiuni: **disputat, normal, dezechilibrat**.
- Nota**. Se obtine marcand diversele **calificative specifice** acordate de observator fiecarei activitati desfasurate de arbitru si calculand punctele acumulate din aceste rubrici.
- Calificativul partial**. Reprezinta scara performantei posibil de realizat de un arbitru conform **notei** si poate fi: **Excelent, Foarte Bine, Bine, Mediocru, Suficient, Insuficient**.
- Influenta arbitrajului asupra meciului**. Se alege una din optiunile rubricii "**Influenta arbitrajului asupra meciului**": **negativ, fara influenta sau pozitiv**. Observatorii vor trebui sa justifice alegerea acestei optiuni.
- Calificativul final**. Este ultimul calificativ obtinut de arbitru in urma prestatiei sale si poate fi: **Excelent, Foarte Bine, Bine, Mediocru, Suficient, Insuficient**. Se acorda modificand (daca este cazul) "**Calificativul partial**" cu "**Influenta arbitrajului asupra meciului**"

Cum se stabilesc parametrii de evaluare a unui arbitraj

Gradul de disputare a meciului. Este o apreciere subiectiva a fiecarui observator. Meciurile pot fi (foarte) disputate, normale, dezechilibrate. In decizia sa observatorul trebuie sa ia in calcul doar faptul ca meciul a avut multe faze lungi sau nu, scoruri apropiate sau diferite mari de scor. Aici nu trebuie luat in considerare felul in care a rezolvat arbitrul o situatie sau alta, acest lucru marcandu-se la alta rubrica. Gradul de disputare al meciului nu are legatura cu performanta arbitrului ci numai cu performantele jucatorilor.

Calificativele specifice. Performanta arbitrilor este descrisa in cateva capitole: *Tehnica de arbitraj si proceduri, Intelegere, interpretare si aplicare a regulilor jocului de volei, Interactiunea cu echipele, Personalitate si conducere a jocului*. Fiecare din aceste capitole sunt impartite in subcapitole (de la 1 la 17) care definesc mai in amanunt activitatea unui arbitru. Fiecare activitate a unui arbitru poate fi cuantificata (mai mult sau mai putin subiectiv). Literele "**a, b, c, d, e, f**" reprezinta de fapt nivele de "performanta" atinse de arbitru pentru o anumita activitate specifica (numerotate de la 1 la 17). Se pleaca de la "**a**" (care reprezinta perfectiunea), se trece prin "**b**" care reprezinta modelul, merge in "**c**" care reprezinta in fapt realitatea (cele mai multe arbitraje se regasesc aici reprezentand media) si se duce gradual catre "**f**" care reprezinta dezastrul in arbitraj. Mai jos aveti prezentata gradarea performantelor unui arbitru pentru o activitate specifica (1-17):

- a exceptional, superlativul in arbitraj, practic perfect in conditiile unui meci foarte disputat;
- b arbitraj aproape fara greseala, a avut control foarte bun asupra tuturor aspectelor meciului, fara comentarii. Acest tip de arbitraj ne dorim sa il avem la fiecare meci.
- c arbitraj cu cateva greseli, are control bun asupra aspectelor meciului, sunt necesare cateva imbunatatiri ale activitatii sale. Probabil arbitrajul pe care il intalnim in viata reala.
- d arbitraj cu greseli, control standard (fara sa exceleze) al aspectelor jocului, sunt necesare imbunatatiri de mai mare amploare ale activitatii sale;
- e arbitraj cu multe greseli, greseli in momente decisive ale meciului, deficiente ale cunostintelor de baza, control slab al diferitelor aspecte ale meciului
- f arbitraj inadecvat nivelului meciului, erori grave de arbitraj, a pierdut controlul asupra tuturor aspectelor meciului.

Nota se obtine astfel:

-Se pleaca de la premisa ca un arbitraj foarte bun poate obtine 95 de puncte. Daca un observator acorda calificativul specific "b" de sus si pana jos atunci arbitrul obtine 95 de puncte. Un arbitraj real este diferit de model prin faptul ca arbitrul comite greseli (mai multe decat se accepta la "b"), nu este atent la detalii, nu aplica intocmai procedurile, exista proteste justificate, etc. In acest caz observatorul acorda si calificative specifice diferite de "b". adica "c", "d", "e" sau "f". Este ca o scara coboratoare a performantelor arbitrului de la b catre f. La intersectia dintre coloanele b, c, d, e, si f si liniile numerotate de la 1 la 17 sunt casute in care sunt inscrite un numar de puncte. Observatorul pune un X in casuta corespunzatoare performantei arbitrului conforma subcapitolului respectiv. Dupa ce a terminat de marcat cu X in toate cele 17 linii corespunzatoare diferitelor activitati ale arbitrului observatorul va aduna numarul de puncte prezente in casute. Numarul de puncte realizate de arbitru va fi: 95 minus numarul total de puncte adunate din casutele marcate cu X. (95-X=....).

-In cazuri exceptionale (finala de campionat terminata 3-2, de cupa, meci decisiv, meci foarte disputat, etc.) si pentru performante deosebite ale arbitrului se pot marca "X"-uri si in coloana "a", coloana de bonusuri. Punctele obtinute in coloana "a" nu se scad ci se aduna la numarul total de puncte obtinute de arbitru. **Atentie**, nu la toate capitolele corespunzatoare performantelor arbitrilor se pot acorda bonusuri. In cazul in care Raportul se completeaza manual daca se va marca de sus si pana jos "a" nu se vor obtine 100 puncte ci doar diferenta de la 95 puncte la 100. Pentru 100 de puncte trebuie sa se marcheze casutele din coloana "b" si casutele din coloana "a" in care se acorda bonusuri. Daca se completeaza Raportul in format electronic atunci aceasta problema este rezolvata.

-Nota obtinuta de arbitru va fi egala cu numarul de puncte obtinut impartit la 10 (se muta virgula cu o casuta spre stanga).

Remarcam ca desi intervine aritmetica totusi nota nu mai provine din numarul de greseli pe care le identifica un observator. Acum el are o viziune asupra intregii activitati a arbitrului si chiar daca la subcapitolul 8, de exemplu, constata cateva greseli, nesemnificative in contextul jocului, el poate acorda calificativul specific "b" care face ca arbitrajul sa fie unul foarte bun. Acum evaluarea nu se mai face punctual (cate depasiri ale liniei de centru nu a sanctionat) ci global: daca in contextul meciului a avut aceeasi unitate de masura pentru ambele echipe, daca a pastrat acelasi nivel pentru jucarea mingei a IIa, daca prin greselile lui demonstreaza ca nu cunoaste regulamentul, etc. Acum se depuncea mai mult faptul ca arbitrul a oprit nejustificat meciul pentru greseli inexistente decat ca a nu a fluierat atingerea fina unui fileu fapt vazut doar de el si evaluator.

-Daca este cazul se vor trece **insemnarile facute la pag. 1** in coloana "**Scurte justificari cu privire la calificativul acordat**".

-Nota astfel obtinuta de arbitru se trece pe pagina 1 a raportului de observare.

Calificativ partial. Se acorda in functie de "nota" obtinuta si se trece in casuta corespunzatoare. Un **calificativ partial** se obtine conform tabelului de mai jos:

EXCEPTIONAL se acorda pentru nota intre 9.7 si 10.

FOARTE BINE se acorda pentru nota intre 9.0 si 9.69

BINE se acorda pentru nota intre 8.00 si 8.99

Mediocr se acorda pentru nota intre 7.00 si 7.99

SUFICIENT se acorda pentru nota intre 6.0 si 6.99

INSUFICIENT se acorda pentru nota sub 5.99

Influenta arbitrajului asupra meciului. Este o apreciere a observatorului cu privire la meciul la care a participat. Deciziile arbitrilor au avut influenta **negativa** asupra desfasurarii meciului, au influentat **pozitiv** "ostilitatile" sau au fost **fara** influenta asupra desfasurarii meciului? Acest lucru vrem sa-l evidentiem in aceasta rubrica. Exemplu: Arbitrul nu sanctioneaza la una din echipe lovitura gresita a mingei a IIa iar cu cealalta echipa este foarte scrupulos. Faptul ca arbitrul nu fluiera lovirea gresita a mingei a IIa il depuncea la rubrica "contactul cu mingea" dar faptul ca o face doar la una din echipe nu este evidentiat. Observatorul poate considera astfel ca a arbitrul a avut influenta "**negativa**" asupra meciului. Alta situatie este aceea in care arbitrul face o greseala la sfarsitul setului influentand rezultatul final. Observatorii au obligatia sa justifice de ce au ales o optiune sau alta (mai ales in cazul in care aleg "**negativ**").

Calificativ final. Se acorda in functie de "**calificativul partial**" ("nota" obtinuta) si de "**influenta arbitrajului asupra meciului**". Daca observatorul considera ca activitatea arbitrilor a fost **fara** influenta in desfasurarea meciului sau a avut o influenta **pozitiva** atunci **calificativul final** este identic cu **calificativul partial**.

Daca "**influenta arbitrajului asupra meciului**" a fost considerata de catre observator ca fiind "**negativa**" atunci se retrogradeaza "**calificativul partial**" obtinut in urma notelor la urmatorul calificativ. De exemplu daca arbitrul a acumulat 79,5 puncte astfel a obtinut nota 7,95, deci calificativul partial **M**, iar observatorul considera, documentat (justificat), ca arbitrajul a influentat **negativ** meciul atunci se retrogradeaza performanta arbitrilor de la calificativul partial **Mediocr** la calificativul final **Satisfacator**. Acest ultim calificativ se trece in tabel.

RAPORT DE OBSERVARE

Data:	Localitate:	Sala :
-------	-------------	--------

divizie					categorie		joc numarul
A1	CR	A2	J	C	S	M	F

faza de desfasurare					scor					
tur	retur	play off	play out	turneu	set I	set II	set III	set IV	setV	Final

	set I	set II	set III	set IV	setV	Final
	puncte	puncte	puncte	puncte	puncte	puncte seturi
ECHIPA 1						
ECHIPA 2						

grad disputare meci			minute	minute	minute	minute	minute	Ore si minute
disputat	normal	dezechilibrat						

OFICIALI	Nume si prenume	Cate gorie	Judet	Nota, Calif partial	Influenta arbitrajului asupra meciului			Calific. Final
ARBITRU 1					negativ	fara	pozitiv	
ARBITRU 2					negativ	fara	pozitiv	
OBSERVATOR	Semnatura:							

ARBITRI AUXILIARI	Post	Nume si prenume	CALIFICATIV	Post	Nume si prenume	CALIFICATIV
	AL 1			AL 4		
	AL 2			AL 3		
	A Sc			As Sc		

Calificative: EXC=10-9,70; FB=9,69-9; B=8,99-8; M=7,99-7; SUF=6,99-6; INS=5,99-

Insemnari in timpul meciului:

ARBITRUL 1

NUME	Calificative specifice						Scurte justificari cu privire la calificativul acordat	
	a	b	c	d	e	f		
Tehnica de arbitraj								
1	Organizare	0.0	0.0	0.5	1.0	2.0	10	
	Punctualitate, Pregatire inceput meci, Protocol, Verificari foaie arbitraj							
2	Cum la deciziile	0.0	0.0	0.5	1.0	3.0	10	
	Utilizare fluier - Colectare informatie - Timing							
3	Colaborare cu Arbitrul 2	0.0	0.0	1.0	2.0	4.0	10	
4	Colaborare cu Arbitrii Asistenti de Linie	0.0	0.0	0.5	1.0	3.0	10	
5	Semnalizari	0.0	0.0	0.5	1.0	3.0	10	

Cunoasterea, Interpretarea si Aplicarea Regulilor

6	Judecarea actiunii joc si a diferitelor situatii	1.0	0.0	1.0	3.0	6.0	40	
	Serviciu, Paravan, Patru lovituri, Greseli de pozitie si rotatie (Inclusiv Libero)							
7	Judecarea actiunii la fileu	1.0	0.0	1.0	3.0	6.0	40	
	Spatiu de trecere, Depasire peste/sub fileu, Atingere fileu, Control atac/blocaj, Mingea atinsa							
8	Contactul cu mingea	0.5	0.0	0.5	2.0	6.0	40	
	Nivel de acuratete, Prima lovitura, Urmatoarele lovituri, Uniformitate							
9	Gestionare situatii neobisnuite	0.5	0.0	0.5	1.0	3.0	40	
10	Atentia la detalii	0.0	0.0	0.5	1.0	2.0	10	

Interactiunea cu echipele

11	Disciplina	1.0	0.0	1.0	3.0	6.0	40	
	Conducta nesportiva minoră, Actiuni de prevenire a situatiilor conflictuale, Acordarea sanctiunilor							
12	Gestionare cereri nefondate si intarzieri	0.0	0.0	0.5	1.0	3.0	40	
13	Cum relationeaza cu echipele	0.5	0.0	0.5	1.0	3.0	10	

Personalitate si conducerea jocului

14	Imagine	0.0	0.0	0.5	1.0	2.0	10	
	Aspect, Concentrare, Limbajul corpului, Comportament							
15	Mod de conducere	0.0	0.0	1.0	2.0	5.0	40	
	Reactii : rapide/zitante, Gestionare situatii critice, Suveranitate							
16	Abilitati emotionale	0.0	0.0	0.5	2.0	4.0	10	
	Simtul jocului, Naturalete, Credibilitate, Cum ii sunt acceptate deciziile							
17	Performanta Generala in raport cu dificultatea meciului	0.5	0.0	1.0	2.0	4.0	10	

+ 95 - - - - =

ARBITRUL 2		Calificative specifice						Scurte justificari cu privire la calificativul acordat	
NUME		a	b	c	d	e	f		
Tehnica de arbitraj									
1	Organizare Punctualitate, Pregatire inceput meci, Protocol, Verificari foale arbitraj	0.0	0.0	0.5	1.0	2.0	10		
2	Positionare pentru a judeca faza de joc Deplasare la fileu si coordonare	0.0	0.0	1.0	3.0	6.0	40		
3	Colaborare si ajutor pentru Arbitrul 1	0.5	0.0	0.5	1.0	3.0	10		
4	Colaborare cu Arbitrul Scorer	0.0	0.0	1.0	2.0	4.0	10		
5	Semnalizari si folosire fluier	0.0	0.0	0.5	1.0	3.0	10		
Cunoasterea, Interpretarea si Aplicarea Regulilor									
6	Judecare actiuni joc si a diferitelor situatii Greseli de pozitie ale echipei in aparare si Schimbari ale Libero-ului	1.0	0.0	1.0	3.0	6.0	40		
7	Judecare actiuni la fileu Spatiul de trecere, Patrundere sub fileu, Atingere fileu, Control atac/blocaj, Minge atinsa	1.0	0.0	1.0	3.0	6.0	40		
8	Gestionarea intreruperilor de joc Time Out, Time Out Tehnic, Inlocuiri	0.0	0.0	1.0	3.0	6.0	40		
9	Gestionare situatii neobisnuite	1.0	0.0	1.0	2.0	6.0	40		
10	Atentia la detalii	0.0	0.0	0.5	1.0	3.0	40		
Interactiunea cu echipele									
11	Controlul bancilor pentru rezerve, al arilor de incalzire si a arii de pedeapsa	0.5	0.0	0.5	1.0	3.0	40		
12	Gestionare cereri nefondate si intarzieri	0.0	0.0	0.5	1.0	3.0	40		
13	Contactul cu echipele	0.5	0.0	0.5	1.0	3.0	10		
Personalitate si conducerea jocului									
14	Imagine Aspect, Concentrare, Limbajul corpului, Comportament	0.0	0.0	0.5	1.0	2.0	10		
15	Mod de conducere Reactii : rapide/exitante; Gestionare situatii critice, Suveranitate	0.0	0.0	1.0	2.0	5.0	40		
16	Abilitati emotionale Simtul jocului, Naturalitate, Credibilitate, Cum ii sunt acceptate deciziile	0.0	0.0	0.5	2.0	4.0	10		
17	Performanta Generala in raport cu difficultatea meciului	0.5	0.0	1.0	2.0	4.0	10		
		+ 95						=	